

INSERTIUNI:
se plătesc cu prețuri foarte reduse.
Manuscrisurile sunt a sendresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

ABONAMENT:
Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.
Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.
Pentru România și străinătate Pe an 16 franci.
Un număr costă 12 bani

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Conferența preoțească.

Mult Onorabilă Conferență!

Preavenerabilul Consistoriu Arhiepiscopalian, condus de o deosebită îngrijire față de poporul, de turma cuvântătoare, ce ne este nouă încredințată spre păstorie, a avut bunăvoința a decreta spre pertractare în conferențele preoțești din est an tema: „*Cari sunt scăderile cele mai învâdăcinate în popor și cu cari mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor*”, cu a cărei elaborare, pentru conferența aceasta fiind însărcinat și eu, și meditând, și luând în privire scăderile și patimile de cari poporul nostru român în genere e molipsit, aflu, că după natura lor, acele sunt unele și aceleași, deși amăsurat gradului de cultură, referințelor sociale și condițiilor de traiu a păturilor poporului, se manifestează în deosebite nuanțe.

Considerând deci acestea, aflu eărăși, că cauza scăderilor și patimilor în cele mai multe cazuri se reduce la neștiință, la creșterea și deprinderea rea din familie și societate și la forța împrejurărilor.

La poporul nostru ca scăderi și patimi mult puțin mai învâdăcinate voiu remarca următoarele: indiferentism religios, necercetarea bisericească, convețuiri ilegale, credința deșartă, fățarnicia, dispreț, neîncrederea, lenea, necruțarea, lux, invidia, pornire spre procese costisitoare, jurământ fals, furt, fumatul și beția.

Și când am accentuat, că cauza scăderilor și patimilor se reduc în mare parte la neștiință, la creșterea și deprinderea rea din familie și societate și la forța împrejurărilor, totodată am îndigat și izvorul acestora, căci cercetându-l în acestea îl vom afla.

Așa d. e. indiferentismul religios în necunoașterea dogmelor noastre bisericesti, în deseale trecări proselitistice

și în introducerea legilor așa numite politice-bisericesti.

Convețuirile ilegale, cari se află mai ales în comunele mixte, intoleranța organelor din parohii din temere ca credincioșii să nu treacă la altă confesiune.

Credința deșartă: în neștiință.

Fățarnicia, și disprețul, care se manifestează cu deosebire la pătura poporului mai cultă și situată mai bine materialicește, dar lipsită de cultura inimii, în desconsiderarea virtuții deoparte; ear de alta în remunerarea și preamărirea vițiului. Căci, oare nu se întâmplă adese-ori, că până când oamenii cei buni pătinesc și sufer greutăți și asupri, cei răi și nedrepti și desfrânați îi vedem strălucind peste alții?

Neîncrederea și invidia: în neaplicarea din partea celor chemați, a legilor și ordinelor în mod conștient și drept, și fără a lua în considerare interese.

Lenea și necruțarea: în nedeprinderea cu lucrul și cumpătul, încă din frageda tinereță a băieților.

Luxul, fumatul și beția: în caprițiile și dedarea rea din familie și societate.

Toate patimele și scăderile enumerate, în genere sunt condamnabile, dar totuși, ca cea din urmă, ca patima beției, nici una nu e atât de condamnată și îngrijitoare; fiindcă nici una nu atentează așa violent și necruțător la averea și vieța poporului ca această patimă, care în timpul din urmă a început a se generaliza, chiar și la pătura așa numită »*Sex frumos*«. Această patimă omoară nu numai trupul, ci și sufletul, și tocmai pentru aceea sfatul apostol Pavel în cartea sa către Corinteni zice, că »*bețivii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu*«.

Pentru ca să dovedesc cum familia infiltrază aceste rele scăderi în generațiune mă marginesc a arăta numai cu următoarele expunerii:

Tata, pe când băiețelul încă abia se ridică pe picioare, din iubire nemărită îi dă cea-ce el are mai plăcut și prețios — pipa — ca băiatul său să se joace cu ea. Ba uneori îl agrăește ca să-i pună și foc în ea și aprinsă gata să i-o aducă lui. Băiatul în absența tatălui său, aflându-i pipa, uneori investită cu materialul trebuincios, pune foc în ea și luându-și aer, de om în vârstă bărbătească, trage din ea, la început mai puțin, după aceea mai mult, până ce cu încetul se deprinde cu fumatul în toată splendoarea.

Eșind băiatul la uliță și convețind cu soțul său, care poate nu a avut privilegiu a cunoaște în felul său taina fumatului, cu mare insuflețire îi comunică aceluia, isprava de care el e capabil, și ca acela să nu se indoească i-o dovedește și în faptă. Și fiindcă tutunul se poate căpăta numai pe bani, ear băiatul ne fiind capabil de lucru spre a câștiga bani, își ia refugiu la alte apucături păcătoase; la furat, mai întâiu din casa părintească, după aceea dela vecini și alții, astfel din o patimă alunecă în alta. Și apoi de ce să se părasească el de această patimă, când vede pe învățătorul său, că merge cu sugarea în gură până în școală, pe preotul său până la ușa bisericești și prin comună pe tot omul mai de dai Doamne tot fumând.

Tot în felul acesta stă lucrul și cu patima beției și altele.

Este în popor o credință greșită când susține, că beuturile alcoolice au menire de a ațîța pofta de mâncare și a întări organismul omului, pe când e constat, că acelea tēmpesc pofta de mâncare și slăbesc organismul; căci dacă cercetăm mai deaproape pe cei ce se îndeletnicesc des cu consumarea de beuturi alcoolice, vom afla că tocmai aceia mănâncă mai puțin.

Astfel, părinții de familie, călăriți pe această credință greșită, pe mititelul și nevinovatul lor făt, încă pe când se află în fașie, la nunta botuzului lui,

muind vârful degetului lor în rachie și atingându-i crudele buze, îl infectează de acest venin.

Crescând băiatul mai mărișor, se împărtășește în rând cu ceilalți membrii din familie la toate ocasiunile de beuturi alcoolice, căci, vezi bunule Doamne, »ca să nu descrească băiatul«, și apoi, la părinți le mai vine și bine, că băiatul amețit de beuturi își face voe bună, mai și înjurând. Și fiindcă poporul nostru, ori de botează, ori de cunună sau înmormentează, ori de face un tērg, o împăciuire, sau o ispravă de dai Doamne sau de bucuria prasnului cutăruia, fără de a se tracta și închina întru pomenirea, ertarea păcatelor sau sănătatea celor vii și norocul tērgului făcut, fără beuturi nu se poate, și astfel, fiindcă atari ocasiuni sunt dese la popor și des împărtășindu-se și băiatul, se deprinde cu încetul și cu această patimă, cu patima beției. Apoi cui nu-i sunt cunoscute sinistrele urmări, a patimei beției? Înjurăturile, certele, adulterul, furtul, omorul, aprinderile, tērguri oneroase și altele, în cea mai mare parte sunt feții beției. Insași statistica criminalităților încă ne dovedește, că în cea mai mare parte acele sunt efectul beției.

Sttul Ioan gură de aur încă patima beției o numește »*mama păcatelor*« și cu drept cuvânt, căci omul bețiv ce păcat nu e în stare a comite?

În urma acestora, pentru paralizarea și delăturarea acestor scăderi și patimi, îmi iau voe a propune următoarele mijloace de remediu și anume:

a) Propunerea și învățarea mai temeinic a dogmelor și doctrinelor bisericesti noastre.

b) Provederea bisericilor noastre, unde nu se pot înființa coruri bisericesti, batēr cu cântăreți, cari să poseadă darul de a cânta bine și plăcut; fiindcă știut este, că toată sublimitatea și tar-mecul serviciului divin, în biserică noastră, constă în măestria de a ști preda pe acestea.

FOIȘOARA

POMUL CRĂCIUNULUI

*Tu n'ai văzut pădurea, copile drag al meu —
Pădurea iarna doarme, c'asa vrea Dumnezeu.*

*Și numai câte-un viscol o bate une-ori,
Ea plânge-atunci cu hohot, cuprinsă de fiori.*

*Și tace-apoi și adoarme când viscoale pier,
În noaptea asta însă vin îngerii din cer*

*Și zboară 'necet de-alungul pădurilor de brad,
Și cântă 'necet; și mere și flori din sin le cad.*

*Iar florile s'anină de ramuri până jos
Și cântec și lumină și-asa e de frumos!*

*Iar bravi se deșteaptă, se miră asta ce-i,
Se bucură și cântă ca îngerii și ei.*

*Tu n'ai văzut pădurea, copile drag al meu,
Dar uite ce-ți trimise dintr'însa Dumnezeu.*

*Un inger rupse-o creangă din braviu cu făclii
Așa cum a găsito, cu flori și jucării.*

*De departe într'un staul e'n fașe-acum Isus,
Și îngerii, o, câte și câte i-au adus!*

*Dar el e bun și 'mparte la toți căți îl iubesc —
Tu vino, și te'nchină, ai »Doamne-ți mulțumesc.*

G. Coșbuo.

In chestia băncilor sătești.

Ministerul învățături, văzând că sătenii au început a prinde la inimă gustul de a strânge și a economisi cât de puțin din avutii lor, a hotărât ca băncile sătești, întemeiate până acum și cele cari vor mai lua ființă de acum înainte, să fie îngrădite prin reguli sănătoase sfințite prin lege. În »*Albina*« s'a scris mult cu privire la băncile sătești și s'a arătat fel de fel de chipuri de cum ar trebui întemeiate și așezate. În rândurile de mai la vale, nu mă ating de chipul așezării lor, ci de rostul economiei și al împrumuturilor.

Până mai anii trecuți, când vorbeai cui-va, că săteanul nostru nu-i strângător, fiindcă n'are cine să-i îndemne la aceasta, și că »binele trebuie făcut și cu deasla«, și se spunea într'una că, n'are din ce strânge sau că bea tot ce are, și d'aci desnădejde d'a mai putea să-i punem pe calea sănătoasă.

»Bate și ție se va d'schide« zice sfânta scriptură, și au bătut oamenii pe bine și mai cu osebire învățătorii și preoții, la ușile inimii sătenilor, și au început a prinde rădăcini sfaturile de bună chibzuială în traiu, ca astfel să înceapă și ei a pricepe folosul cel mare al traiului cumpetat.

Obiceirile sunt mai tari ca legile, a zis'o un mare iscusit în ale legilor și că »cei chemați să facă legi poporului, vor face legile, dacă nu vor ținea samă și de obiceiuri și nu vor pune friu celor rele«.

Românul, fie dela sat, fie dela oraș, a căpătat, silit poate de vremuri, reul obicei d'a fi risipitor al avutului său, iar când nu mai are ce cheltui, aleargă la împrumut cu camătă.

Ziseiu, că poate a fost silit de vremuri la asta și a fost într'adevăr silit, căci: strămoșii noștri, vreme de veacuri au fost hărțuți de fel de fel de neamuri barbare, așa că trăind de răz pe mâne, cu frica în sin, nu se gândeau mai departe, căci, ceea ce ar fi putut agonisi azi, era merit să cadă a doua zi în gura dușmanilor și așa nu mai era stăpâni nici pe bunul nici pe casa și avutul lor.

Acum că țara noastră este așezată pe temelii tari, și la adăpostul unei oștri care a dovedit lumii întregi bărbăția neamului, românul, poate a-și făuri un traiu bun și a-și mări prin muncă cât mai mult starea sa.

Începutul a fost greu, d'acum înainte lucrurile se vor schimba și pe zi ce merge vșdem cu mare bucurie că toate satele se întrec care mai de care să dea ființă unci banci, punând fie-care sătean câte puțin din puținul ce are.

Când vom ajunge ca fie-care sătean să aibă adunați la banca satului o sumă de bani, și când acea sumă îi va aduce o dobândă din care să se folosească; când prin sporirea avutului său, săteanul va putea munci bine pământul; când va avea vite multe cei auresc pungă; când casa îi va fi casă cu soare și nu bordeiu, când în pământul său va furnica paseile aducătoare de belșug, când pe cel mai mic locușor al casei va avea de toate sămănat, când cu toții, părinți și feciori, vor fi bine hrăniți, îmbrăcați, atunci, și numai atunci, săteanul, și dimpreună cu el noi toți, vom face ochii mari de tot și vom zice: ce minunate sunt băncile și ce bine ar fi prins ele măcar cu 15 ani în urmă.

Resultatul la care va ajunge băncile sătești peste 10—15 ani, va fi nețemurit de mare și pentru săteni și pentru stat; căci dacă am socotit ca depunători la economie un milion de săteni câte un franc pe lună, până în 15 ani, băncile ar avea 180.000.000 lei. Auziți? adecă numai sătenii noștri ar putea să aibă în mâinile lor 1/2 parte din datoria Statului, pentru care trecem peste graniță, vagoane de aur, drept dobândă, cui? Tot la oameni ca și noi, cari nu s'au născut bogat, dar cari au ajuns la bogăție numai prin traiu cumpetat, punând la o parte para cu para, din prisosul ce-au avut.

Consistorului metropolitan, și nu e elaboratul comisiunii școlare congregaționale, ci e operatul Consistorului Arhidieceșan.

Eată dle Goldiș, că grave și reale femeieri au avut cei cari pe cuviosul Ciorogariu l au inferat cu pecetea rușinoasă a plagierii. Cele scrise mai sus nu atât D-tale, căci trebuie să și cunoști bine pe nedespărțitul ortac și amic de principii în ale lucrărilor stilare (vorba e doar cine se aseamănă se adună), ci le scriem pentru publicul cetitor, pe care D-ta voești al induce în eroare și ai abate intențiunea dela D-ta arătându-te asemenea Ciorogariului târît pe nedreptul, din ură și răsbunare... Dar cu un Ciorogariu necum învelli dar nici cârpi nu te poți. Nu știm de ce se ne mirăm mai mult de temeritatea omului-călugăr numit Ciorogariu, care a căutat, ca prin produse străine să seducă congresul dându-le înfățișarea ca fiind ale sale proprii, sau de temeritatea dlui Goldiș, care vrea să-l scuze.

Te somăm deci dle Goldiș, să ne arăți „*causa*” între plagiatul comis de Ciorogariu și alegerea de episcop din Arad!

Arad, Decembrie 1903.

Podgoreanul.

SCARLATINA

(Urmare și fine.)

Roșata pierde în cel mult 10 zile și bolnavii încep a se coji prin mici solzi de piele, în forma tărațelor, pe corp și pe față, pe când la mâni și la picioare se curăță prin bucăți mai mari de piele, iar pe unde e pielea mai groasă, la picioare și la mâni, se ridică de-odată toată palma sau toată talpa, pe când la degete iese pielea ca degetele de mânășă. Această cojire ține 8—15 zile, dacă îngrijim bine bolnavul, făcându-i băi adese-ori; iar une-ori, când nu îngrijim de el, ține și 30—60 zile. Durata bolii, după cât vedem, este de 2—6 săptămâni, atunci când scarlatina este normală, fără complicațiuni. Se pot ivi însă, complicațiuni de-ale bolii, mai ales în timpul cojirei, cum sunt, nefrita sau boala de rinichi, când bolnavul se umflă la mâni, picioare, față și tot trupul, provenind din cauza răcelei, sau din cauza mănărei; sau boli de inimă, sau anghină rea în gât, sau reumatism, sau în fine udme (abcese) la gât sau la urechi, cari coc și se sparg, producând multă slăbiciune bolnavilor; atunci boala devine mai lungă și este la pericol de moarte.

Tratamentul. Tratament propriu zis nu are scarlatina, atât numai că trebuie combătute dela început semnele bolii prin mijloace igienice. Cum vom bănuși că un copil s'a îmbolnăvit de scarlatină, trebuie ca neîntârziat să dăm de veste la primărie ca să vie medicul; până atunci trebuie să-l despartim de alți copii sănătoși, punându-l într'o odaie cât de mare, aerisită bine și calduroasă. Ca să grăbim eșirea roșetei și să mai ușurăm boala, să-i facem dela început baie caldă peste tot trupul, spălându-l bine cu săpun. Gura și gâtul asemenea se vor curăți cu apă caldă, după ce mai întâi a fost fiartă apa. Ca mâncare numai lapte, dela început, fără pâine, covrigi, sau altceva, și continuând astfel chiar după ce s'a cojit încă 2—3 săptămâni. Ca să grăbim cojirea, să nu încetăm a-i face băi calduțe în fie-care seară.

Dacă fierbințeala este prea mare și copilul aiurează une-ori, atunci baia rece este mai bună, sau comprese reci peste tot corpul, câte 1—2 pe zi. Pe din lăuntru putem da ceaiuri făcute sau din floare de teiu, sau floare de romaniță (muștel), sau de floare de soc; ca beutură, limonadă de lămâie sau zamă de orz (fiertură). Pentru gălci, dacă sunt prea mari, recomand de a le atinge de mai multe-ori pe zi cu un

pământ de bumbac, muiat în apă oxigenată, îndoită cu apă boricată, de la farmacie. Baia de picioare cu muștar sau cu sare, ușurează durerea la cap. Dacă copilul s'a umflat, trebuie să-i facem 2—3 băi calde pe zi, și ceaiuri de floare de soc, sau de mătase de pușoiu, sau de rădăcini de pătrunjel sau de boabe de enupere, să-l ferim de răceală și mâncare numai lapte.

Cum se ne ferim de scarlatină?

Scarlatina este o boală molipsitoare și cere foarte multe îngrijiri; ori-ce persoană care îngrijește de un scarlatinos, trebuie să se spele pe mâni adese-ori, mai cu seamă înainte mesei. Nu va mânca nici-odată în camera bolnavului. Lingurile, ceștile, paharele, farfuriile cari au servit la bolnav, se vor curăți imediat după întrebuințare cu apă fiartă.

Toate hainele, rufele și obiectele din casa unui scarlatinos, vor trebui, după terminarea bolii, spălate, opărite sau arse, iar odaia văruiată și desinfecată. Bolnavilor nu le va fi permis de a eși din casă, decât numai după ce au făcut o baie caldă, cu săpun. Copilul care a avut scarlatină nu va fi primit la școală, decât după un interval de 40 zile cel puțin, dela începutul bolii.

Dr. Const. An. Macri.
Foltești-Covurlui.

Avis.

Suntem la sfârșitul anului și parte însemnată a abonaților nostri sunt încă tot în restanță cu abonamentul. Din nou îi rugăm pe toți restanțierii, vechi și mai noi, ași achita datorința față de noi, cari cu mari cheltueli susținem foaia.

NOUTĂȚI

Concert în Orăștie. Reuniunea rom. de cântări din Orăștie anunță — după T. R. — concertul *cel va da acolo un grup de teologi din Seminarul Andreian*, Sâmbătă, în 26 Decembrie v. 1903. (a doua zi de Crăciun) ear B. E. îl publică pe 27 D c. v. (a treia zi de Crăciun). *Datul din T. R. este smintit, ear cel din B. E. asemenea! Noi avisăm pe cetitorii nostri, că concertul se va ținea Vineri, în 26 Decembrie, [a doua zi de Crăciun] în sala hotelului Transilvania, cu următorul program:*

1. G. Dima: »O, ce veste minunată« [colindă]; — 2. H. Kirchner: »Măestrii și plugarii«; — 3. I. Vidu: »Auzi valea«; — 4. Solo de flaută, cântat de Victor Murșan, cu acomp. la pian de Dna Victoria Dr. Erdélyi; — 5. I. Vorobchievich: »Ceasul rău« [baladă]; — 6. Flechtenmacher-T. Popovici: »Dorul instrăinatului«; — 7. a) I. Vidu: »Creangă ruptă«; — b) N. Popovici: »Hora dela Grișița«; — 8. C. G. Forumbescu: Solo de violină, cântat de Laurențiu Curea, cu acomp. la pian de Dna Victoria Dr. Erdélyi; — 9. I. Vidu: »Din șezătoare«; — 10. C. G. Forumbescu: »Marșul cântăreților«.

Prețurile: Locul I. 2 cor., locul II. 1'60 fil., locul III. 1'20 fil., partere 1 cor., galerie 50. fil., Logele à 8 cor.

Suprasolviri benevole se primesc cu mulțumită. Comitetul. După concert urmează dans.

Earna n'o mănă lupți. O zicală vechi românească, care o auzim când întârzie frigul și zăpada. — Adevărat, că anul acesta a întârziat neobișnuit de mult. Acum însă cetim că mai peste tot locul a nins și s'a început gerul, în Budapesta a nins Duminecă toată noaptea și până luni la ameză. Sosirea trenurilor cu întârziere de câte o oră asemenea vestesc de peste tot locul ometuri. La noi a nins de Luni seara și zăpada se ține. Earna și frigul acestui an abea s'a început, așa dară pe la finea lui Decembrie.

Corul bisericel gr-or. rom. din Deva invită la concertul împreună cu producțiune teatrală ce se va ținea Vineri la 26 Dec. v. (8 Ian. n. a doua zi de Crăciun) în sala »Redout« din Deva. Comitetul arangiator. Prețurile de intrare, de persoană: loc I. 2 cor.; loc II. 1 cor. 40 fil.; loc III. 1 cor.; Partere 80 fil.; Galerie 50 fil. Inceputul precis la 7½ ore seara. Venitul curat este destinat pentru ridicarea turnului la bis. gr-or. din Deva. NB. Suprasolvirile marinimoase se vor primi cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Program:

1. G. Dima: »O ce veste minunată« colindă pentru cor bărb. 2. Două cântări pentru cor mixt: a.) T. Popoviciu: »Foie verde pup de crin«. b.) G. Dima: »Mândruță de demult«. 3. I. Dürner: »Furtuna« pentru cor bărb.

II. »Pictorul fără voie« comedie într'un act de A. Popp. »Țiganul și ursoaica« monolog de Th. Speranța, predat de dl Ioan Șiler, inv. »Dragoste copilărească« comedie într'un act de Murai loc. de Dr. I. Sigiescu. După producțiune urmează dans.

»Minerva« institut tipografic, societate pe acții în Orăștie. La alt loc publicăm convocarea adunării generale, care are de scop lichuidarea acestui institut, adecă dizolvarea lui.

Suntem curiosi de motivele direcțiunii cu cari vor pași în fața acționarilor. Ar fi la loc, ca fiecare acționar să ia parte la această adunare, să se convingă despre eventualele iregularități, trăgând la răspundere pe cei vinovați în ale administrației.

Încât avem înfornări, apoi cunoștințe din trecut, în jurul acestui institut s'a perondat multe lucruri netrebnice și păgubitoare.

Acționarii au drept a cere toate deslușirile dela cei chemați, precum chiar și alte remedii legale.

Somăm pe Domnii acționari a se presenata și a și depune acțiunile lor pe terminul din convocător.

Tinerimea română din Criștor invită la producțiunea teatrală împreună cu joc ce se va ținea Vineri la 26 Decembrie v. 1903 (8 Ian. 1904 n.) în sala dlui Mátyás János din loc. Venitul curat este destinat în favorul bisericii noastre române gr-or. din loc. Inceputul la 8 ore seara. Arangiatorii. Prețul de intrare: Persoană: Loc I. 1 cor. 60 fil., Loc II. 1 cor. 20 fil., Loc III. 80 fil. Oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

PROGRAM

I. »Inimicul soacrelor« comedie într'un act de Bb. Persoanele: Drul Velescu (50 ani) G. Tomodan. Tiberiu Velescu, june N. Moș. Doamna Faur (36 ani) Eleonora Feier. Claudia, fiica acesteia Maria Pașca. Măriuța, bētrâna servitoare M. Stan.

II. »Sărăcie lucie« comedie într'un act de I. Vulcan. Persoanele: Sivu Iernița, episcop Dănilă Feier. Veselina, fata lui Tecla Hurdea Iota, căraș Ioachim Grana. Trăilă Liliac Nicolae Moș. Viligă, nebunul satului Ioan Hurdea. Sanda, țigăna vrăjitoare. O nevastă M. Stan. Alta nevastă M. Kriștyori. O fată M. Pașca. Alta fată M. Moș. Un fecior G. Tomodan. Al doilea fecior V. Iacob. Neveste, fete, ficiori, copii, popor. După producțiune dans.

»Căldarul Plugarului«.

In editura tipografiei A. Mureșianu, Brașov, a apărut »Căldarul Plugarului« pe anul visect 1904. — Anul XII.

Ca și în anii trecuți, așa și anul acesta »Căldarul Plugarului«, fidel numelui său, intră în casele cărturarilor nostri dela sate, ca prin învățături și povețe din ramura economiei, să le îmbogățească cunoștințele și să-i îndemne la muncă rațională, servindu-le totodată de călăuză în viața practică.

Cei cari se vor grăbi a-și procura »Căldarul Plugarului«, vor mai avea, în afară de aceasta, privilegiu de a-și petrece cu el câte-va ore vesele și senine, cetind bucățile alese ce le cuprinde în partea literară și distractivă,

în care se publică câte-va piese alese, anecdote, glume și povețe.

Conținutul »Căldarului Plugarului« este următorul:

În frunte se află o ilustrație: (Orășul Brașov). Urmează cronologia anului 1904. — Regentul anului. — Sărbătorile și alte zile schimbătoare. — Calculul sărbătorilor mai mari. — Posturile la răsăriteni. — Caracterul anului 1904. — Urmează partea strict calendaristică: cele 12 luni ale anului, la fie-care lună dându-se sfaturi asupra lucrărilor, ce are se le facă economul, care ține se-și poarte economia după toate cerințele. — Urmează genealogia domnitorilor din Europa. — Taxele telegramelor și postale. — Taxele pentru epistole. — Taxele pentru pachete și pentru porto tarif după greutate. În partea aceasta se dau numeroase indicațiuni cu privire la regulile de observat la trimeritile de scrisori, bani și pachete. — În rubrica timbre și taxe se arată, ce anume timbre și taxe se cer la tot felul de petițiuni, documente etc.

Rubrica tērgurilor e foarte bogată. După datele oficioase din nou îndreptate și publicate de ministrul de comerț se arată tērgurile libere din Ardeal, Bănat și Țeara ungurească, cu observațiunile necesare, apoi tērgurile din Bucovina, și un adaus la tērgurile din Bănat și Ungaria, precum și tērgurile aranjate după lună.

Partea economică a Căldarului conține următoarele articole scrise de colaboratorul nostru economic dl I. Georgescu; anume: »Industria de casă — seceriș de earnă«, un articol instructiv despre marile foloase ce le aduce țeranului nostru industria de casă; »Cultura prunilor«; »Ciurma cartofilor«; »Boala de gură și de unghii la vite«.

În partea literară se publică trei poezii alese: »Codrule Măria-Ta« și »Doina« de M. Eminescu, apoi »Cântec românesc« de G. Coșbuc. Urmează o istorie foarte interesantă: »Cuza Vodă și țeranii«, scrisă de colaboratorul nostru dl Gr. N. Coatu (Banca, jud. Tutova, România) într'o limbă neaoșe moldovenească ce seamănă mult cu limba ce se vorbește la Românii din Transilvania.

Urmează după aceasta un interesant episod din viața directorului de școale Gavril Munteanu, scris de G. Barrițiu, și o caracterizare, de C. Bolliac.

Se publică apoi Povețe interesante și instructive, ear la urmă Anecdote și glume.

Partea restantă cuprinde anunțuri pe mai multe pagine.

»Căldarul Plugarului« costă exemplarul 44 bani + porto și se vinde la tipografia A. Mureșianu, la librăria H. Zeidner, Brașov (care are și depositul pentru vnzătorii de căldare) și în toate librăriile. Așa în librăriile dela Arad, Agnita, Blășiu, Baia-mare, Bistrița, Caransebeș, Cernăuți, Cohalm, Elisabetopole, Făgăraș, Gherla, Lugoj, Mediaș, Oradea-mare, Oravița, Orăștie, Reginal sășesc, Sibiu, Sătmăr, Sebeșiu, Timișoara etc.

BIBLIOGRAFIE.

Căldarul »Unirii« pe anul 1904. Cuprinde pe lângă șematismul preoților provinciei metropolitane de Alba Iulia și Făgăraș și șematismul învățătorilor. Este un Calendar deopotrivă folositor și bun pentru preoți, învățători și economi. Partea literară este avută. Are și un frumos tractat despre economia rațională, despre drepturile învățătorilor, despre testament și altele.

Celor-ce vor comanda Calendarul li-se va da și câte un frumos Calendar de părete.

Exemplarul costă 50 fil. + 10 fil. porto. La 10 ex. se va da 1 gratis și se expediază franco.

Blaj.

Tipografia Seminarului Arhidieceșan.

CONVOACARE

Domnii acționari ai *institului tipografic „Minerva”, societate pe acții în Orăștie*, sunt prin aceasta invitați în sensul §-lui 19 al statutelor la **adunarea generală extraordinară**, care se va ține în Orăștie la *11 Ianuarie st. n 1904* la 3 ore p. m. în localul institutului (Piața mare Nr. 2).

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre starea institutului și despre scopul adunării prezente.

2. Propunerea direcțiunii pentru disolvarea societății pe baza §-lor 27 și 28 lit. l) din statute.

3. Indemnizarea direcțiunii cu disolvarea societății pe baza legii comerciale (§ 203).

4. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal, luat în adunarea generală extraordinară.

Orăștie, la 29 Noemvrie st. n. 1903.

Direcțiunea.

NB. Domnii acționari sunt rugați a-și depune acțiunile lor conform §-lui 20 din statute, care dispune următoarele:

§. 20.

La adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari sunt trecuți cu 6 luni mai înainte în registrele acționarilor ca atari și cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală au depus pe lângă revers acțiunile scrise pe numele lor. respective pe numele acestora, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență la cassa institutului eventual și alte locuri numite de direcțiune și convocare.

Calendare pe anul

➔ **1904.** ✎

—K—

Cartea Românilui. Prețul 60 bani. Se poate procura la tipografia «Victoria» în Șimleu (Szilágysomlyó). În acest calendar se cuprind portretele reușite a celor 3 bărbați frunțași și conducători ai Sălagiului: George Pop de Băsești, Alimpu Barboloviciu și Andreiu Cosma.

Calendarul practic. Lugoj. Prețul 50 bani. Se poate comanda în librăriile Adolf Auspitz și Coloman Nemes în Lugoj. Cel mai voluminos și practic calendar.

Calendarul «Poporului Român». Budapesta. Prețul 50 bani. Se poate comanda la redacția «Poporului Român», Budapesta VI. Strada Vörösmarty 60/a. Cuprinde literatură interesantă și instructivă.

Calendarul «Bunul Econom». Prețul 30 bani. **Calendarul «Teranului».** Prețul 40 bani. **Calendarul «Sfintei Treimi».** Prețul 50 bani. Aceste calendare se pot comanda la tipografia «Ideal» din Hunedoara.

Calendarul «Unirii». Prețul 50 bani. Se poate comanda la tipografia arhiepiscopala în Blaj (Balázsfalva).

Sz. 9078—1903. tkv.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY KIVONATA

A szászvárosi kir. jbiróság mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kozák Luon és neje vhajtatóknak Dragota Márta végrehajtást szenvedő elleni 4 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. jbiróság) területén levő a Kis-Denken fekvő a kis-denki 19 számú tjkvben a † 1 rend. 26/b, 27 hr. sz. ingatlanra 356 kor., a † 2 rd. 310 hr. sz. ingatlanra 18 kor., a † 5 rd. 608 hr. sz. ingatlanra 96 kor., a † 6 rd. 688/1 hr. sz. ingatlanra 74 kor., a † 7 rd. 935 hr. sz. ingatlanra 38 kor., a † 8 rd. 1084 hr. sz. ingatlanra 82 kor., a † 9 rd. 1249^{6h} hr. sz. ingatlanra 18 kor., a † 10 rd. 1254/2 hr. sz. ingatlanra 16 kor., a † 11 rd. 1589 hr. sz. ingatlanra 12 kor., a † 12 rd. 1945 hr. sz. ingatlanra 18 kor., a † 13 rd. 1968³⁶ hr. sz. ingatlanra 8 kor., a † 14 rd. 1460 hr. sz. ingatlanra 32 kor., a † 15 rd. 2516 hr. sz. ingatlanra 24 kor., a † 16 rd. 2612 hr. sz. ingatlanra 26 kor., a † 17 rd. 2574/2 hr. sz. ingatlanra 8 koronában az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **az 1904. évi február hó 26. napján dél. e. 9 órakor**, Kis-Denk község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Szászvárosan, 1903. évi november hó 27-én.

Sóhalmy,
kir. albiró.

Lemne de zidiri și scânduri.

Subsemnatul aduc la cunoștința on. public, că sunt provăzut din nou cu un bogat deposit de **lemne de zidiri și scânduri**, precum sunt: **grinzi, vanturi, căpriori și tot felul de material de lemn.**

Depositul meu se află în **Orăștie** (Strada Pricazului, casele Dlui V. N. Bidu) și o filială la **Geoagiu**.

Se trage luarea aminte a on. public, că toate lemnele de clădire sunt acuirate din marele deposit de lângă Brașov, și anume, brad adus pe osie, ear' nu plutit.

Materialul bun și prețurile moderate sunt deja cunoscute.

Cu toată stima

Ferencz & Weinberger.

11—

Inserțiuni și reclame cu prețuri moderate se primesc la administrația foii „Activitatea”

Avis!

Se aduce la cunoștința onoratulu public din Orăștie și jur, că

Apa minerală „Dacia”

de acum înainte au luat-o în întreprindere pentru vânzare dl Gustav Zobel, comerciant în Orăștie.

Atât pentru privați cât și pentru hoteluri apa se vinde:

O sticlă de 1 litr. cu . . . 12 bani.

9—

O sticlă de 1/2 litr. cu . . . 9 bani.

Hotelierii sunt îndreptățiți a o vinde: sticla de 1 litr. cu 24 bani și de jumătate litr. cu 18 bani.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

— **împrumuturi pe pământuri și edificii** —

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5³/₄%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la ofșeri, credit simplu și fără garanți.

— La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală. —

„PECUNIA”

întreprindere de credit, Sibiu (Nagyszoban).

3